

lunde for umuligt, og Erfaringen taler heller ikke derimod, idet nemlig i Udlandet paa nogle Steder Regjeringerne selv drive Banerne og paa andre Steder have bortforpagtet dem paa en kortere eller længere Tid; og, naar Regjeringen har det i sin Magt at kunne opsigte med et Mars Varsel, er Faren virkelig ikke stor. Men med al den Tillid, som den høitærede Indenrigsminister fortjener, mener man dog, som sagt, at en lovgivende Forsamling maa være meget opsieseende og dog ikke lægge Alting i hans Hænder. Men seer da ikke netop det Samme ved at overlade det til Ministeriet at drive Banerne for Statens egen Regning? Seg maa i saa Henseende bede de Herrer at gjennelese § 3 af mit Forslag, hvis første Halvdeel stemmer med § 3 i det Lovforslag, som den sidste ærede Taler har forelagt; der vises her i begge Forslagene Indenrigsministeren al mulig Tillid. Men dernæst vil man dog see, at der i mit Forslag er lidt mere Restringerende, nemlig ved eet Mars Opsigelse, medens det andet System ubrødeligt skal holdes, indtil Jernbanerne ere fuldbente. Det er fremdeles i mit Forslag sagt, at der kun skal contraheres med Selskaber, der ere stikkede dertil, og som kunne anses for sikre — saavidt jeg erindrer, er det Udtrykkene —, og det er desuden sagt, at det skal være paa Vilkaar, hvorved Almeenhedens Interesser sikres. Man kan sige, at det er vage Udtryk. Ja, jeg tilstaaer det til en vis Grad; men de Udtryk, der findes i det andet Forslag, ere saamen heller ikke saa fast bindende, saa jeg indseer virkelig ikke, at man kan være en Tilhænger af det sidstnævnte Forslag og derimod en Modstander af mit, naar man har den Tillid til Indenrigsministeriet eller vedkommende Ministerium, at, hvilketsomhelst System der end bliver valgt, vil man vælge det med Omhu, med Omfigt og ikke letfindigt. Grunden til, at jeg har tilladt mig at fremkomme med mit Forslag, er, for at man ikke skal slaae fast, at Jernbanedriften skal gaae over i Regjeringens Hænder. — Seg kommer nu til det sidste Punkt, nemlig, at man siger: Sagen har Hastværk, vi maae afgjøre denne Indløsning snarest muligt; thi ellers risikere vi, at Driften kom-

mer i andre Hænder. Ja, det er fuldkomment rigtigt; men der er en stor Forskjel mellem selve Indløsningen af Actierne og Afgjørelsen af det Spørgsmaal, om man enten vil overtage Driften selv eller overdrage den til Andre. De to Ting behøve slet ikke at see samtidigt; Udløsningen af det danske Driftsselskab og den Beslutning, som Regjeringen tager med Hensyn til Banernes Drift eller Bortforpagtning, skal slet ikke see samtidig. Det Eine har Hastværk, det Andet ikke, fordi, naar man overtager Banerne, overtager man dem hverken fra idag eller fra imorgen, men til en Tid, hvor enten Driftsaaret eller Driftshalvaaret eller en anden nærmere bestemt Periode udløber.

Talseren: Naar Staten selv overtager Jernbanernes Drift, saa træder der ingen Mellemmand imellem, som kan staae baade Statens og Befolkningens Interesse; naar det derimod er en Forpagter, som overtager Driften, forekommer det mig, at Forholdet bliver et ganske andet, og at man derfor ligeoverfor en saadan Mand maa sørge for at sikke Statens Interesse. Naar Staten overtager Driften, behøves der ikke Forrifter om, at Almeenhedens Interesse skal varetages, thi det følger af sig selv, at Staten vil varetage Almeenhedens Interesse. Naar der derimod er en Forpagter, og det tilmed en Forpagter, som har Forpagtningen paa saadanne Vilkaar som dem, der her ere foreslaaede, er det meget tvivlsomt, om det vil være Regjeringen muligt at varetage enten Statens eller Almeenhedens Interesser ligeoverfor Forpagteren. Naar jeg har talt om „en saadan Contract“, da var det jo et fuldkomment berettiget Udtryk, idet Grundlaget for Contracten er givet derved, at Staten skal levere Forpagteren Materiellet. Dette er jo Hovedsagen. Forpagteren kommer ikke til at indtræde med nogen Capital i Foretagendet; han vil ikke have nogen anden Interesse end blot den, at søge i den kortest mulige Tid at tilveiebringe det størst mulige Udbytte, og at dette hans Formaal let vil kunne komme til at gaae ud over den Interesse, som Staten har i at see Materiellet vel vedligeholdt, forekommer mig at være en Selvfølge.